

Metso ea Abrahamama

SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa Thuto ea Beke ena Bala: *Genese 12; Esa. 48:20; Esa. 36:6, 9; Jeremia 2:18; Genese 13; Genese 14; Baheb. 7:1–10.*

Temana ea Khopolo: “Ka tumelo, Abrahamama, mohla a bitsoang, o kile a utloa, a fallela naheng eo a tlang ho neoa ka lefa, ’me a falla a sa tsebe moo a eang teng” (*Baheberu 11:8*).

Joale re fihlile bohareng ba buka ea Genese. Karolo ena e hare (*Genese 12–22*) e tla buoa ka leeto la Abrahamama, ho tloha pitsong ea pele ea Molimo, *lekh lekha*, “Tloha!” (*Gen. 12:1*), se etsang hore Abrahamama a furalle nalane ea hae ho ea pitsong ea bobeli ea Abrahamama, *lekh lekha*, “Tloha!” (*Gen. 22:2*), e etsang hore Abrahamama a sie bokamoso ba hae (joalokaha ho tla etsahala ho mora hae). Ka hona, Abrahamama o lutse a le leetong, o lutse e le motsamai, eleng ka hona a boetseng a bitsoang “osele” (*Gen. 17:8*).

Leetong lena la hae, Abrahamama o siuoa a hanyehiloe feela, a sena nalane, e mo lahlehetseng, hape ntle le bokamoso, boo a sa bo boneng. Pakeng tsa pisto tsena tse peli, tse bopang leeto la Abrahamama la tumelo, Abrahamama o utloa lentsoe la Molimo, le mo tiisetsang: “ ‘Se tsohe’ ” (*Gen. 15:1*). Mantsoe ana a Molimo a mabeli a tsoaea likarolo tse tharo tsa leeto la Abrahamama, tseo re tla ithuta tsona bekeng ea 6, 7, le 8.

Abrahamama ke mohlala oa tumelo (*Gen. 17:6*) ’me o hopoloa Mangolong a Seheberu e le monna oa tumelo (*Neh. 9:7, 8*). Tesatamenteng e Ncha, Abrahamama ke e mong oa batho bao ho buuoang ka bona haholo Testamenteng ea Khale, ’me bekeng ena re tla qala ho bona hore na hobaneng.

**Ithute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha sa la 7 Motseanong.*

Ho Tloha ho Abrahamama

Bala Genese 12:1–9. Hobaneng Molimo a bitsa Abrahamama hore a tlohe naheng eabo a sie lapa labo? Abrahamama o ila a arabela joang?

Nako ea ho qetela ha Molimo a buoa le motho, bonyane e rekotiloeng Mangolong, e n’e le ho Nooe, a motiisetsa kamora moroallo hore o tla tlabola selekane le nama eohle (*Gen. 9:15–17*) le hore ha ho sa tla ba le moroallo o mong oa ka lefatše lohle. Mantsoe a Molimo a macha, joale ho Abrame, a nyallana le tšepiso eo: *lichaba tsohle tsa lefatše* li tla hlohonolofatsoa ka Abrame.

Phethahatso ea boporofeta bona e qala ka ho siea tsa khale. Abrame o sia sohle seo a neng a se tloaetse, lelapa la hae, le naha eabo. Le karolo ea hae. Boholo ba phallo ena bo utloahala pheta-phetong ea lentsoe la sehlooho “tloha,” le hlahang ha supa tabeng tsena. Taba ea pele, Abrame o sia naha eabo, “Ure ea Bakalde,” eo le eona eleng Babilona (*Gen. 11:31, Esa. 13:19*). Pitso ena ea ho “tsoa Babilona” e na le histori e telele hara baporofeta ba Bibe le (*Esa. 48:20, Tsen. 18:4*).

Ho falla hoa Abrame ho boetse ho ama lelapa la hae. Abrame o tlameha ho sia lefa la hae le boholo ba seo a ithutileng sona lelokong labo, thuto le tšusumetso.

Leha ho le joalo, pitso ea Molimo ea ho tloha e fupere ho feta mona. Poleloana ea Seheberu *lekh lekha*, “tloha,” ha e tolokoa e sa hlapolloa, e bolela “uena tsamaea” kapa “itsamaele.” Ho tloha hoa Abrame ha ho ame tikoloho ea hae feela, kapa lona lelapa la hae. Poleloana ea Seheberu e hlahisa ho toboketsa hore eena a tsamaea. Abrame o tlameha ho itšiea, a hlobole karolo ea hae e nang le histori ea hae ea Bobailona.

Sepheo sa ho lahlehela hona ke “lefatše” leo Molimo a tla ’montša lona. Puo e tšoanang e tla sebelisoa hape tabeng tsa sehlabelo ka Isaaka (*Gen. 22:2*), ho bontša thaba ea Moria, moo Isaaka a tlang ho etsetsoa sehlabelo teng, le moo Tempele ea Jerusalema e tla ahoa teng (*2 Likron. 3:1*). Tšepiso ea Molimo ha e felle lehaeng le bonoang, empa topollong ea lefatše lohle. Taba ena e boela e tiisoa tšepisong ea Molimo ea tlhohonolofatso ea lichaba tsohle (*Gen. 12:2, 3*). Kutuketso barakh, “hlohonolofatsa,” e hlaha makhetlo a mahlano khaolong ena. Mothati oa tlhohonolofatso ena ea ka lefatše lohle e sebetsa ka “peo” ea Abrame (*Gen. 22:18, Gen. 26:4, Gen. 28:14*). Temana mona e buoa ka “peo,” eo qetellong e tla phethahatsoa ka Jesu Krete (*Liketso 3:25*).

E be k’eng eo mohlomong Molimo ao bitsetsang ho e sia; ke hore, ke karolo efe ea bophelo ba hao eo u lokelang ho arohana le eona hore u mamele pitso ea Molimo?

Teko ea Egepeta

Bala Genese 12:10–20. Hobaneng Abrame a ile a sia lefatše la pallo a ea Egepeta? Faro o ile a itšoara joang papisong le Abrame?

Se qabolang ke hore, Abrame, ea sa tsoa fihla Lefatšeng la Pallo, o khetha ho le sia a ea Egepeta, “ka hobane tlaa e ne e le kholo lefatšeng leo” (*Gen. 12:10*). Bopaki ba batho ba tlohang Kanana ba e ea Egepeta nakong tsa komello e toboketsoa lingoloeng tsa khale tsa Egepeta. Lithutong tsa Se Egepeta taba tse ngotsoeng nakong ea puso e mahareng (2060–1700), batho ba tsoang Kanana ba hlaloso a le “Maeshea a hlopheleng” (aamu) hape hothoe ba “ithlophere. . . ba sena metsi . . . ha ba lule sebakeng se le seng, maoto a bona a tsamaela ho ea lijong.”—Miriam Lichtheim, *Ancient Egyptian Literature, Volume I: The Old and Middle Kingdoms* (Berkeley, CA: University of California Press, 1973), maq. 103, 104.

Teko ea Egepeta e n’e lutse e le qholotso Baiseraeleng ba mehleng ea khale (*Numer. 14:3, Jeremia 2:18*). Egepeta, ka hona, e ile ea fetoha letšoa la batho ba tšepang batho ho e na le ho tšepa Molimo (*2 Marena 18:21; Esa. 36:6, 9*). Egepeta, moo metsi a ka bonoang tsatsi le leng le le leng, ho ne ho sa hloko e tumelo, hobane naha ka bo eona e n’e na le bophelo. Papisong le lefatše la komello, Egepeta e n’e utloahala e ka ke sebaka sa nala, ho sa natsoe seo Molimo a ’moleletseng sona.

Abrame eo joale a sieang Kanana o fapane le Abrame ea sihileng Ure. Pele ho mona Abrame o ne a nkuoa e le monna oa tumelo ea sihileng Ure ho mamela pitso ea Molimo; joale ke enoa o sia Lefatše la Pallo ka boena, ka boikhethelo ba hae. Pele ho mona, Abrame o ne a itšetlehile ho Molimo, joale o itšoare joaloka motho ea laoloang ke maikutlo, ea se nang boikemelo, e kare lemenemene la mopolotiki ea ichembang boena feela. “Nakong ea ho lula hoa hae Egepeta, Abrame o fane ka bopaki ba hore ha se hore ke lenyelo. Ka ho pata ’nete ea hore Sarai ke mosali oa hae, o ile a latola tlhokomelo e halalelang, tlhokeho ea tumelo le sebete tse neng li lutse li bonahala bopheleng ba hae.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, leq. 130.

Seo re se bonang mona, ke kamoo le monna ea matla oa Molimo a ka etsang phoso kateng empa e be Molimo h’a mo lahle. Ha Testamente e Ncha e buoa ka Abrahamana e le mohlala oa ho ho pholoso ka mohau, e bolela sona seo—mohau. Hobane, ebang e n’e se ka mohau, Abrahamana, joaloka ka rona bohle, a ka be a sena tšepo.

Ke sefe seo pale ee e lokelang ho re ruta sona malebana le kamoo ho leng bonolo kateng, le ho ba Krete ba tšepahalang, ho tsoa tseleng e nepahetseng? Hobaneng ha ho se mamele ho se mohla e leng khetho e ntle?

Abrame le Lota

Bala Genese 13:1–18. Ke seo pale ee e rutang sona malebana le bohlokoa ba semelo?

Abrame o khutlela moo a neng a le teng pele, joalokaha e ka leeto la hae la ho ea Egepeta e n' mpa e le ho potoloha ho se nang thuso. Histori ea Molimo le Abrame e qala hape, moo e ileng ea emisa teng ho tloha ha a ne a qala leeto la ho ea Lefatšeng la Pallo. Abrame o qala ho emisa Bethele (*Gen. 13:3*), joaloka leetong la hae la pele ho ea lefatšeng lena (*Gen. 12:3–6*). Abrame o bakile 'me o "khutletse boeeneng": Abrame, monna oa tumelo.

Ho boela ho kopanoa ha Molimo le Abrame ho bontša likamano tseo Molimo a nang le tsona le batho, ka moo a sebetsang bothata ba Lota, mochana'e, malebana le tšebeliso ea lekhulo. Leha ho le joalo, ke Abramee ea qalang ka ho hlashisa tumellano ea khotso 'me o lumella Lota ho khetha pele (*Gen. 13:9, 10*), ketso ea mosa le boikokobetso, se bontšang hore na Abrame e n'e le motho ea joang.

Taba ea hore Lota o khethile ho bonolo, ho betere bakeng sa hae, le noesetsehileng hantle (*Gen. 13:10, 11*), a sa natse bobo ba bao e tla ba baahisane ba hae (*Gen. 13:13*), ho re rutang ho hong ka hore ke motho ea meharo. Poleloana ena "bakeng sa hae" e re hopotsa batho ba pele ho Moroallo, ba ileng "ba inkela" (*sheba Gen. 6:2*).

Ho fana le eena, khato ea Abrame e ne le ea tumelo. Abrame h'a ka a khetha lefatše; o le fuoe ka mohau oa Molimo. Ho fapana le Lota, Abrame o shebile naha ho ea kamoo Molimo a e bonang kateng (*Gen. 13:14*). Ke ha Abrame a arohana le Lota Molimo a qalang ho buoa le eena hape (*Gen. 13:14*). Haele hantle, lena ke khetlo la pele Molimo a buoang le Abrame esale a 'mitsa Ure. " 'Ak'u emise mahlo a hao, 'me ho tloha moo u leng teng, u talime leboea, le boroa, le bochabela, le bophirima; hobane naha eohle eo u e bonang, ke tla e nea uena le litlohlo tsa hao ka hosa feleng' " (*Gen. 13:14, 15*). Joale, Molimo, o mema Abrame hore a " 'tsamae' " holima lefatše lena e le phano ea se 'muso. " 'Raoha, u itsamaele le lefatše lena ka bolelel ba lona le ka bophara ba lona, hobane ke tla u fa lona' " (*Gen. 13:17*).

Jehova, leha a hlakisa hantle hore, Eena, Molimo o lefa Abrame. Ke mpho, mpho ea mohau, eo Abraham a lokelang ho e ananela ka tumelo, tumelo e isang ho mameleng. Ke mosebetsi oa Molimo feela o tla tlisa sohle seo a se tšepisitseng Abrame. (*sheba Gen. 13:14–17*).

Ke joang re ka ithutang ho ba mosa le pelo-nolo ho ba bang, leha ba sa be joalo ho rona?

Setlamo sa Babel

Bala Genese 14:1–17. Bohlokoa ba hore e be ntoa ee e etsahla hang kamora mpho ea lefatše la Pallo ke bofe? Pale ee e re rutang ka Abrame?

Ena ke ntoa ea pele e hlalositsoeng Mangolong (*Gen. 14:2*). Setlamo sa mabotho a mane ho tsoa Mesopotamia le Persia khahlanong lee setlamo se seng sa mabotho a mane a Mankanana, ho kenyeletsa marena a Sodoma le Gomora (*Gen. 14:8*), ho bontša hore ntoa e n’e le kholo (*Gen. 14:9*). Lebaka la faqane ena e tlameha e le hore batho ba Kanana ba ne a koenehetse Khosi ea bona ea Babilona, Kedorlaomere (*Gen. 14:4, 5*). Leha pale ena e buoa ka ntoa e etsahetseng historing, sebakeng se ikhethang, nako eo ntoa ena “ea ka lefatše lohle,” e tsahalang ka eona, hang kamora hore Molimo a fe Abrame lefatše la Pallo, efe ketsahalo ena bohlokoa bo bong tabeng tsa semoea.

Ho ameha hoa batho ba bangata hakana ho tsoa naheng ea Kanana e supa hore taba e tsekoang mona e n’e le hore na morena lefatšeng leo ke mang. Se qabolang ke hore, makhofla a Abrame, ao eleng oona a nang le thahasello, kaha ke eena feela eo eleng monaga naha oa sebele, ke oona feela a emellang kathoko ntoeng ena, bonyane khetlo la pele.

Lebaka la ho se nke lehlakore hoa Abrahama ke hore, ho ea ka eena, Lefatše la Pallo ha le fumanoe ka likhoka kapa maano a bapolotiki. ’Muso oa Abrame e ne le mpho ea Molimo. Lona feela lebaka leo Abrame a tla kena lipakeng ka lona ke ho haptjoa h’oa mochan’ae Lota, ea ileng a etsoa motšoarua nakong ea ntoa (*Gen. 14:12, 13*).

“Abrahama, ea iphelelang ka khotso lifateng tsa maoka a Mamore, a ithuta ho tsoa ho e mong oa baphaphathehi ba ntoa ka ntoa ena le sono se hlahetseng mochan’ae. O ne a sa itumella ho ba le monahano ofe kapa ofe o mobe oa kamoo Lota a hlokileng teboho kateng. Lerato la hae lohle ho eena le ile la tsoha, ’me a etsa qeto ea hore a pholosoe. Pele a etsa’ng kapa eng, a batla boelets’i bo halalelang, eaba o lokisetsa ntoa.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, leq. 135.

Empa Abrame h’a hlasele setlamo sena kaofela. Ka seo ebileng ho tsometsa bosiu, kapele, o hlasele kampo eo Lota a entsoeng motšoarua ho eona feela. Lota o pholoso le morena oa Sodoma. Ka hona, monna enoa oa Molimo ea tšepahalang o boetse a bontša hore ke mohlalabani ea sebete. Ha ho potang hore e be tšusumetso ea hae naheng ena e ile ea tuma, ’me batho ba bona hore na ke motho oa mofuta ofe, ’me ba ithuta ka Molimo eo a mo sebeletsang.

Ke tšusumetso ea mofuta ofe eo ketso tsa rona li nang le eona ho ba bang? Ke molaetsa o joang oo re o romelang ho ba bang ka liketso tsa rona mabapi le tumelo ea rona?

Boshome ba Melkizedeke

Bala Genese 14:18–24 le Baheberu 7:1–10. Melkizedeke e n’ e le mang? Hobaneng Abrame a ile a fa moprista eo a itlhalang thoso! Boshome?

Ho re thoso! Ho makatsang hoa Melkizedeke ha ho hoa tsoa lekoteng. Kamora hore Abrame a lebohuoe ke marena a Kanana, joale o leboha moprista enoa, teboho e bontšoang ka ho mo neha boshome.

Melkizedeke o tsoa toropong ea Saleme, e bolela’ng “khotso,” eleng molaetsa o bohlokoa kamora ntoa.

Karolo ena *tsedek*, “toka” ea lebitso la Melkizedeke, e halaha e fapana le lebitso la morena oa Sodoma, Bera (“ho bokhopo”), le Gomora, Birsha, (“ho bob’e”), e tlameha e le lifane tse bolelang seo li se emetseng (*Gen. 14:2*).

Melkizedeke o hlaha kamora ho phekoloa hoa likhoka tse entsoeng ke marena a mang a Kanana. Khaolo ena e boetse e buoa ka lentsoe “moprista” khetlo la pele ka Bibeleng (*Gen. 14:18*). Kamahano ea Melkizedeke le “Molimo o holimo-limo” (*Gen. 14:18*), eo Abrame a reng ke Molimo oa hae (*Gen. 14:22*), e hlakisa hore Abrame o ’mone e le moprista oa Moliomo eo a mo sebeletsang. Leha ho le joalo, Melkizede h’a lokela ho amahangoa le Krete. E n’ e le moemeli oa bathong ba nako eo (sheba Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, vol. 1, maq. 1092, 1093).

Melkizedeke, o oa sebeletsa, e le moprista. O ngoatha “bohobe le veine,” eleng seo hangata se amahangoang le lero le lecha la morara le tlhotliloeng (*Deut. 7:13*, *2 Chron. 31:5*), se boelang se hlaha moo ho fanoang ka boshome (*Deut. 14:23*). Ho feta mona, o fetisetsa tlhohonolofatso ho Abrame (*Gen. 14:19*).

Ho sa le joalo, Abrame, “a mo fa boshome ba tsohle” (*Gen. 14:20*) e le karabo ea hae ho Molimo, ’Mopi, “eena eo maholimo le lefatše eleng tsa hae” (*Gen. 14:19*), Boemo bona ba hae bo hlhisa selelekela sa pale ea tlholeho (*Gen. 1:1*), moo poleloana “maholimo le lefatše” e bolelang kakaretso ea “tsohle.” Ka hona, boshome bo utloisisoa e le tlhaloso ea teboho ho ’Mopi, eo tsohle eleng tsa hae (*Baheb. 7:2–6; bapisa le Gen. 28:22*). Se hanyetsanang ke hore, mofani o utloisisa boshome ese mpho ho Molimo, empa e le mpho e tsoang ho Molimo, hobane ke Molimo ea re fang sohle.

Ke hobaneng ha ho khutlisa boshome e le letšoao le matla la tumelo, hape e le ketso e ahang tumelo?

Nahanisisa ka Botebo: Bala Ellen G. White, “Abraham in Canaan,” maq. 134–136, ho *Patriarchs and Prophets*.

“Kereke ea Krete e tlameha ho ba tlhohonolofatso, litho tsa eona li lokela ho hlohonolofala ha li hlohonolofatsa ba bang. Ketso ea Molimo ea ho khetha batho hara lefatše lohle, e n’e se fela ho inkela bona e le bana ba hae, empa hore a fetisetse melemo ea ho ba le leseli le halalelang. Ha Jehova a khetha Abrahamama, e ne se fela hore e be motsoalle oa Molimo ea ikhethang, empa ho ba mohloli oa menyetla e ikhethang eo Jehova a batlang ho e fa lichaba tsohle. O ne a lokela ho ba leseli hara lefifi la boitšoaro la tikoloho eo a neng a phela ho eona.

“Nako eohle ha Molimo a hlohonolofatsa bana ba hae ka leseli le ’nete, hase hore feela ba be le mpho ea bophelo bo sa feleng, empa le hore ba ba potapotileng le bona ba hlapoheloe semoeeng...‘Le letsoai la lefatše.’ ’Me ha Morena a etsa bana ba Hae letsoai, ha se bakeng sa ho ba boloka feela, empa hore e be libelisuoa tse bolokang ba bang. . . .

“Na u lejoe le phelang le khanyang moahong oa Molimo?... ha re na tumelo ea sebele, ha fela e sa be le tšusumetso e bonahalang ho sohle seo re se etsang. Re lokela ho ba le khalalelo e sebetsang le mesebetsing ea rona. Re lokela ho ba le mohau oa Molimo o fetolang lipelong tsa rona. Re lokela ho shoa bo rona, ho phele Krete haholo.”— Ellen G. White, *Reflecting Christ*, leq. 205.

Lipotso tsa ho Qoqa:

- ❶ Re shebile tlhohonolofatso ea Abrahamama, “ ‘Ke tla u hlohonolofatsa . . . u tla ba tlhohonolofatso’ ” (*Gen. 12:2*), ho bolelang ho hlohonolofala? Ke joang, re le batho ba sebeletsa oona Molimo oo oa Abrame, re ka bang tlhohonolofatso ho ba bang?
- ❷ Ke sefe se neng se fosahetse ka halofo ea leshano la Abrahamama malebana le mosali oa hae oa khaitsetli? Ke se fe se sebe ho feta, ho buoa maka kapa ho buoa halofo ea ’nete empa u ntse u buoa maka?
- ❸ Bala hape Genese 14:21–23, karabelo ea Abrame sehlabelong sa morena oa Sodoma. Hobaneng a ile a arabela joalo, ’me ke lithuto life tsa bohlokoa tse re ka inkelang tsona paleng ee? Na Abrame a ka be a sa lokafatsoe haeba a ile a khetha ho inkela likabelo tseo a li fuoeng ke morena?